

Kohti vahvan kestävyysden metsäpalveluita

Tuomo Takala
Itä-Suomen yliopisto

MAJ JA TOR NESSLINGIN SÄÄTIÖ

Esityksen kulku

1. Esittelen ensin neljä metsänomistajien ja metsäammattilaisten diskurssia siitä..
 - Onko Suomen metsissä luontokato-nimistä ongelmaa?
 - Tarvitaanko kestävyysmuutosta?
 - Metsien käytössä
 - Metsäpalveluissa
2. Sitten luodataan kohti tulevaisuutta.
 - Vahvan kestävyysden metsäpalvelumalli

Tausta-artikkelit

- Takala, T., Brockhaus, M., Hujala, T., Tanskanen, M., Lehtinen, A., Tikkanen, J. & Toppinen, A. 2022: **Discursive barriers to voluntary biodiversity conservation: The case of Finnish forest owners.** Forest Policy and Economics 136: 102681.
- Takala, T., Tanskanen, M., Brockhaus, M., Kannianen, T., Tikkanen, J., Lehtinen, A. Hujala, T. & Toppinen, A. 2023: **Is a sustainability transition possible within the decision-support services provided to Finnish forest owners?** Forest Policy and Economics 150: 102940.
- Takala et al. 2023: **Finnish forest owners' information selection.** Käsikirjoitus.
- Hankkeen sivut: <https://metsapalvelututkimus.wordpress.com/>

Metsädiskurssin määritelmä

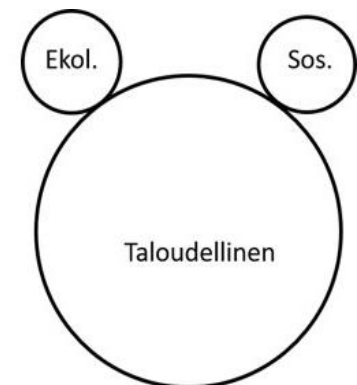
- Keskenään kilpailevia kertomuksia metsästä
 - Mikä metsä on? Millaista on hyvä/oikea metsien käyttö?
 - Diskursseja ylläpidetään, kun puhutaan metsistä
- Metsädiskurssit ovat yksilöiden metsäsuhteiden heijastumia ja rakennusaineita.

Diskurssi 1: Puuntuottajan diskurssi

- Metsä ja metsäpalvelut ovat puuntuotantoa varten.
- Luontokato-nimistä ongelmaa ei ole olemassa.
- Metsien käytössä tai metsäpalveluissa ei saa tapahtua kestävyysmuutosta.
 - Puuntuotantoa vaikeutetaan nytkin jo liikaa.
 - Hyvä metsänhoito on parasta monimuotoisuuden suojelua.
- Ammattilainen tietää, mitä metsä tarvitsee.
 - Samalla toteutuu metsänomistajan etu.
- Sekä metsänomistajan, että metsäammattilaisen diskurssi.
 - Vajaat 40 % suomalaisista metsänomistajista.

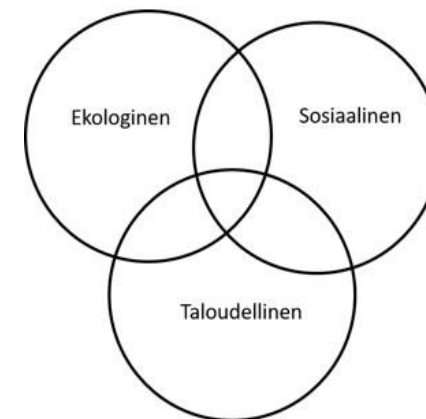
Diskurssi 2: Jonglööraavan metsäammattilaisen diskurssi

- Monitavoitteisuuden (tavoitteiden sopusoinnun) ihanne.
- Metsien käytössä tai metsäpalveluissa ei tarvita kestävyysmuutosta.
 - Se on jo tapahtunut.
- Siksi luontokato-nimistä ongelmaa ei ole.
 - Monimuotoisuuden suojelusta on silti kiinnostavaa keskustella.
- Metsäpalveluissa priorisoidaan puuntuotantoa, mutta juuri sitä metsänomistajat haluavat.
- Huom! Metsäammattilaisen diskurssi.

Diskurssi 3. Lojaalin metsänomistajan diskurssi

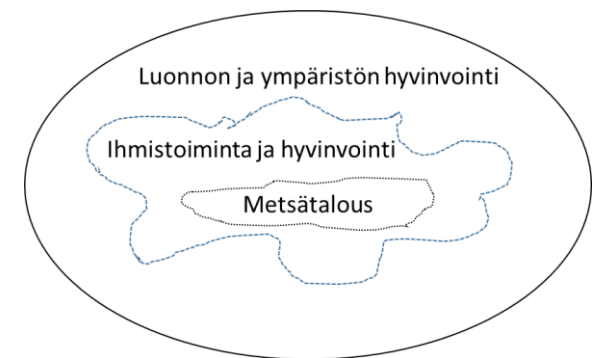
- Monitavoitteisuuden ihanne.
- Metsäpalveluissa tai metsien käytössä ei tarvita kestävyysmuutosta.
 - Se on jo tapahtunut.
 - Monitavoitteinen metsätalous takaa kaikkien tavoitteiden sopusoinnun.
 - Metsäammattilainen tietää, miten sopusointua ylläpidetään.
- Luontokato-nimistä ongelmaa ei ole.
- Uudenlaiset palvelut kiinnostavat.
 - Toisaalta nykyiset riittävät.
- Noin 40 % metsänomistajista.

Monitavoitteisen metsätalouden ajatusmalli.

Diskurssi 4: Huolestuneen metsänomistajan diskurssi

- Korostunut huoli luonnosta ja ympäristöstä.
- Meillä on vakava luontokato-ongelma.
- Tarvitaan perustavanlaatuinen muutos metsien käytössä ja metsäpalveluissa.
 - Kestävyysmurros.
- Nykyiset metsäpalvelut ajavat vain puuntuotantoa.
- Noin 20 % metsänomistajista.

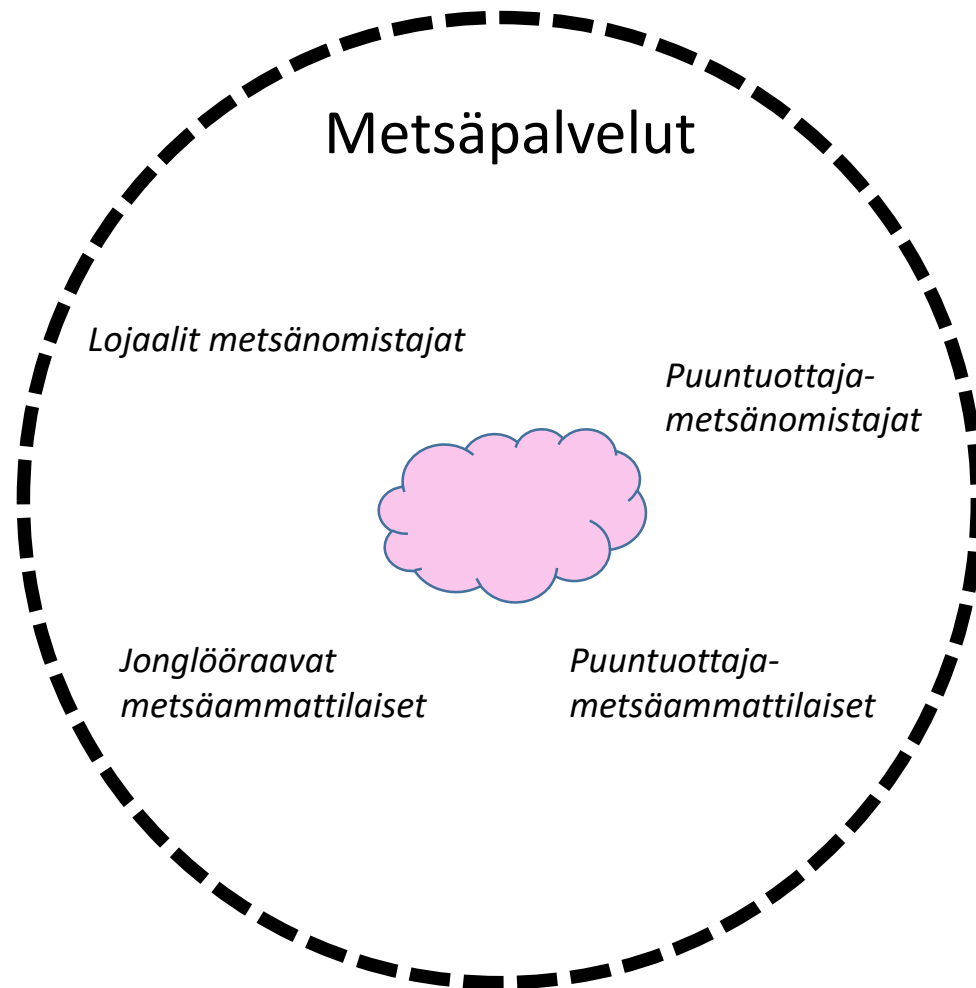
Vahvan kestävyden ajatusmalli (Giddings ym. 2002)

Uudellamaalla ympäristöstä huolestuneita on enemmän ja puuntuotantoa painottavia vähemmän.

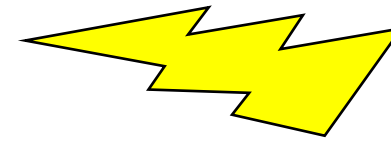
Taulukko 1. Metsänomistajien ympäristöhuolen jakaantuminen maakunnittain.

	Huolestuneet (n=87)	Monitavoitteiset (n=167)	Puuntuottajat (n=160)	Testisuure ja p-arvo
Etelä-Karjala, Kymenlaakso	6 (+1)	13 (+3)	4 (-5)	$\chi^2(2)=4.3$; p=0.12
Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa	3 (-5)	13 (-2)	20 (+6)	$\chi^2(2)=5.5$; p=0.06
Etelä-Savo	4 (-1)	12 (+2)	10 (+1)	$\chi^2(2)=0.8$; p=0.68
Kainuu, Pohjois-Karjala	9 (+1)	12 (-3)	18 (+3)	$\chi^2(2)=1.6$; p=0.45
Kanta-Häme, Päijät-Häme	8 (+3)	7 (-4)	13 (+3)	$\chi^2(2)=3.2$; p=0.20
Keski-Suomi	6 (-2)	22 (+6)	12 (-3)	$\chi^2(2)=3.6$; p=0.17
Lappi, Pohjois-Pohjanmaa	7 (-3)	26 (+6)	15 (-4)	$\chi^2(2)=3.9$; p=0.14
Pirkanmaa	7 (-2)	13 (-4)	20 (+4)	$\chi^2(2)=2.2$; p=0.34
Pohjois-Savo	10 (+2)	12 (-3)	17 (+2)	$\chi^2(2)=1.6$; p=0.46
Satakunta, Varsinais-Suomi	7 (-3)	19 (-1)	21 (+2)	$\chi^2(2)=1.3$; p=0.53
Uusimaa	20 (+10)	18 (-1)	10 (-8)	$\chi^2(2)=13.9$; p=0.001

Metsäpalveluiden diskurssiympäristö

Ympäröivä yhteiskunta

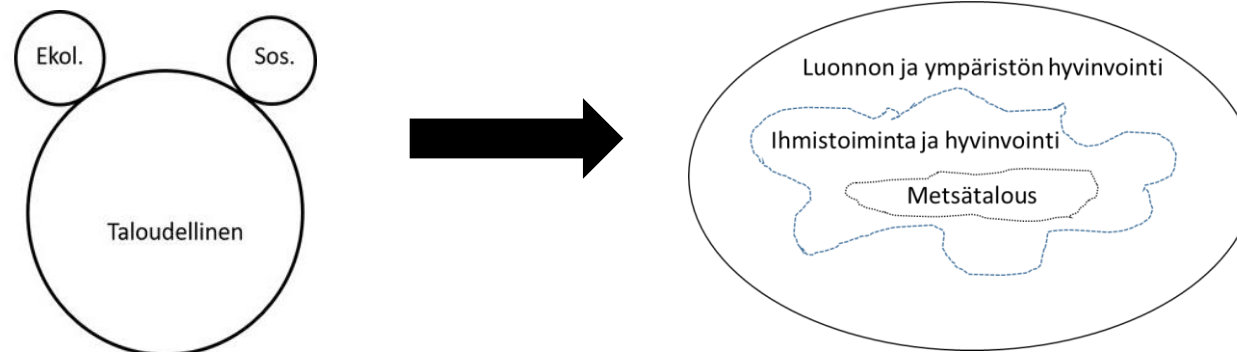
Huolestuneet metsänomistajat

Pitäisikö metsäpalveluita kehittää?

- Tukea huolestuneille metsänomistajille (20%).
- Uusia ajatuksia lojaaleille metsänomistajille (40 %).
- Hienosäätö, siirtymä vai murros?
 - Käytännön palveluiden tasolla ehkä siirtymä
 - Paradigmatasolla murros

Kohti tulevaisuutta: vahvan kestävyysajattelun metsäpalvelut

- Vaihtoehto nykyisille monitavoitteisen metsätalouden palveluille.
- Päätöstukea
 - Joka tarjoaa metsänomistajille vahvan kestävyysajattelun ajatusmallin.
 - Jossa tarkastellaan ihmisen hyvinvoinnin tuottamista luonnon ja ympäristön huomioimisen kehyksessä.
 - Pohditaan laajasti oikeudenmukaisuuskysymyksiä.
- Tavoitteena on auttaa metsänomistajaa pohtimaan, mitä on hyvä metsänomistajuus.

Vahvan kestävyys metsäpalvelut

Taso I: Millainen metsäluonto? Millainen metsänomistaja ja metsäsuhde? Mikä koetaan oikeaksi, hyväksi ja oikeudenmukaiseksi?

Luontoammattilaisen kanssa metsäluontoon

- Systemaattinen selvitys
- Vapaamuotoisempi tutustuminen

Luontoammattilaisen tekemä luontoselvitys

Keskustelu hyvästä metsien käytöstä ja oikeudenmukaisuudesta

Luontoarvojen aineistopohjainen esiselvitys

Metsä ekosysteeminä ja hyvinvoinnin lähteenä

Taso II: Tehdäänkö toimenpiteitä? Mitä ja missä?

Metsätalouden ja luonnonhoidon suunnittelu

Suojelun suunnittelu

- Pysyvä
- Määräaikainen

Ennallistamisen suunnittelu

Metsä toimenpidesuunnittelun kohteena.

Taso III: Toimenpiteiden toteutus

Metsätaloustoimenpiteiden toteutus

Suojelun toteutus

Ennallistamistoimenpiteiden toteutus

Metsä toimenpiteiden kohteena.

Päätöstuki